

Manca d'identificació dels agents de la brigada antiavalots dels Mossos d'Esquadra

La impossibilitat d'identificar agents d'ordre públic és la causa de diverses queixes rebudes al Síndic de Greuges. Diverses persones que s'han adreçat a aquesta institució han expressat la seva disconformitat perquè la majoria de les denúncies que presenten els afectats contra l'actuació d'aquests agents queden arxivades a falta d'autor conegut.

Altres ciutadans han posat de manifest la negativa dels agents a facilitar el número d'identificació quan se'ls l'ha demanat. En algun cas, s'ha constatat la veta adherent en l'uniforme de l'agent sense que hi constés el número d'identificació.

D'entrada, l'exhibició del número d'identificació professional és una obligació genèrica establerta per a tots els cossos i les forces de seguretat dependents de l'Administració de l'Estat i d'altres administracions.

La identificació visible dels policies és obligatòria i comporta una garantia tant per a la ciutadania com per als agents

En l'àmbit de Catalunya, d'una banda, la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, determina que els agents sempre han d'acreditar la seva identitat. De l'altra, el Decret 217/2008, de 4 de novembre, sobre la utilització del número d'identitat professional en determinades peces dels uniformes de la policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, estableix textualment que “les peces visibles dels uniformes de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, que portin posades a la part superior del cos els funcionaris i les funcionàries, han de tenir incorporada, a la part davantera superior dreta, una veta adherent de color blau marí de 2 cm d'ample i 5 cm de llarg, en la qual ha de constar el número d'identitat professional”.

L'única excepció que recull aquest decret és la prevista en l'article únic de l'apartat segon, pel que fa a les peces de l'uniforme de gala. Per tant, d'acord amb aquesta disposició normativa, s'entén que no hi ha cap altra unitat de la policia que quedi exclosa de l'obligació d'anar identificada, ni tan sols les unitats antiavalots de la brigada mòbil

(BRIMO) o de l'Àrea Regional de Recursos Operatius (ARRO).

El mateix decret estableix que “es vol aprofundir en la voluntat de facilitar als ciutadans i les ciutadanes l'exercici del dret a poder identificar en tot moment els/les policies”, de manera que aquesta obligació es configura com el dret del ciutadà a identificar en tot moment qui correspongui.

Imprimir els números d'identificació als cascs evitaria que les armilles n'impedissin la visibilitat

En aquest sentit, el Síndic considera que l'exercici d'aquest dret s'estableix com a fórmula de defensa i garantia dels ciutadans davant de possibles actuacions irregulars, alhora que la identificació de l'agent també garanteix que una determinada actuació no pugui quedar impune, pel fet de no poder identificar-ne el presumpte responsable.

En la mateixa línia, el Síndic valora que la utilització visible dels números d'identificació també es configura com un sistema de garantia dels agents policials davant possibles denúncies falses que s'hi puguin presentar en contra.

Segons la informació tramesa pel Departament d'Interior, els antiavalots sí que van identificats, però les armilles que porten impedeixen que el número quedi visible i, en conseqüència, que es pugui llegir. Així, les armilles duet (antibala i antitrauma) no formen part de la uniformitat de la brigada mòbil, sinó que és un equip de protecció que és als vehicles policials a disposició seva en cas de necessitat del servei.

Concretament, el Departament assenyala que la funda d'aquestes armilles és de teixit ignífug, que allarga el temps de protecció de l'agent en els casos de llançament d'objectes inflamables, motiu pel qual no porten incorporades la veta adherent i el TIP que identifica l'agent, que estan fets de materials plàstics amb nul·la resistència al foc i, per tant, altament inflamables.

Davant d'això, el Síndic ha suggerit al Departament que tingui en compte altres possibles solucions, com ara imprimir el número d'identificació personal al casc de l'agent, que sí que és d'ús personal i permet que pugui ser llegit fàcilment pel ciutadà, o bé imprimir directament el número a les armilles.

En l'àmbit del dret comparat, cal recordar que hi ha legislacions que imposen l'obligació als agents d'anar identificats i el número sempre és visible (Regne Unit, Alemanya, Estats Units, Quebec).

Davant el suggeriment del Síndic, el Departament ha fet saber que s'estan estudiant possibles solucions a aquest respecte i que, en particular, s'està elaborant un estudi per determinar els materials amb els quals identificar l'agent sense comprometre'n la seguretat.

No obstant això, el Síndic ha fet notar al Departament que d'ençà que va entrar en vigor el Decret 217/2008, el 12 de maig de 2009, ha

transcorregut prou temps d'adaptació per trobar una possible alternativa al sistema d'identificació actual dels agents antiavalots.

Per aquest motiu, i per la situació d'indefensió en què es troben els ciutadans en aquests casos, el Síndic ha suggerit al Departament d'Interior que l'estudi que s'està duent a terme sobre aquest assumpte arribi a les conclusions oportunes, en un termini no superior als tres mesos des de la data de les actuacions d'ofici obertes amb motiu dels fets ocorreguts el 27 de maig a la plaça Catalunya i el 15 de juny al Parlament de Catalunya i, sense excepció, no més tard de l'1 de gener de 2012.

Queixa 01263/2011

La promotora de la queixa mostra la seva disconformitat perquè en les últimes actuacions dels antiavalots dels Mossos d'Esquadra a la ciutat de Barcelona no s'ha complert el Decret 217/2008, de 4 de novembre, sobre la utilització del número d'identitat professional en determinades peces dels uniformes de la policia de la Generalitat. El Departament d'Interior informa que les armilles duet no formen part de la uniformitat de la brigada mòbil i que la funda de les armilles és de teixit ignífug, motiu pel qual no porten incorporada la veta adherent i el TIP que identifica l'agent. Es compromet a estudiar les possibles solucions respecte d'aquest problema.

El Síndic suggereix al Departament d'Interior que tingui en compte altres possibles solucions, com ara imprimir el número d'identificació personal al casc de l'agent, que sí que és d'ús personal i permet que pugui ser llegit fàcilment pel ciutadà, o bé imprimir directament el número a les armilles.

El Departament informa que els suggeriments del Síndic seran traslladats al servei responsable d'estudiar aquesta qüestió.

Queixa 05031/2011

Un jove va presentar una queixa per denunciar que havia estat agredit per uns agents dels Mossos d'Esquadra mentre era en un bar, i també critica que els agents no anessin identificats i que es neguessin a donar-li el número de placa quan els ho va demanar. El Departament d'Interior va informar que es va fer una inspecció administrativa a l'establiment. Els efectius de l'Àrea Regional de Recursos Operatius (ARRO) hi van fer l'entrada i la inspecció es va fer amb totes les garanties legals. Cap agent no va agredir ni colpejar a ningú.

Pel que fa als efectius ARRO, el Departament d'Interior va assenyalar que anaven uniformats amb protecció antibala, motiu pel qual no es podia apreciar el seu número TIP. Tot i així, exposa que hi va haver una persona que va demanar el número a un caporal de l'equip i aquest l'hi va donar verbalment.

El Síndic va traslladar al Departament una sèrie de consideracions sobre com va tenir lloc l'entrada al local. En aquest sentit, demana que les tingui en consideració, i també que l'informi de les mesures que s'adoptaran per garantir la identificació dels agents ARRO en els supòsits en què, per la seva vestimenta, no es pugui apreciar el seu número de TIP.

El Departament d'Interior va respondre que recollia les consideracions del Síndic i que assumia el compromís que s'estudiarien les possibles solucions respecte de les particularitats que actualment tenen les armilles del Cos de Mossos d'Esquadra.